

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Івано-Франківської**
області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Івано-Франківської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Івано-Франківської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювати перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується нижча інфляція та подальша девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 37.5% (у попередньому кварталі – 28.6%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** нижчими темпами: 62.5% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 40.0%), у цілому по Україні – 46.9%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та ціни на світових ринках (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 73.3% респондентів (у попередньому кварталі – 86.7%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 12.5% (у попередньому кварталі – 6.7%) (таблиця). У цілому по Україні – 12.7%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 12.5% (у попередньому опитуванні – «мінус» 18.8%). Водночас респонденти продовжують очікувати скорочення обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 20% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 40.0%). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **інвестиційні видатки** на виконання будівельних робіт на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2021 року – 14.3%). Водночас респонденти очікують уповільнення зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – 26.7%). У цілому по Україні баланси відповідей – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (як і в попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується помірне зростання кількості працівників – 2.2%;
- **суттєве зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства та на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – по 93.8% (у II кварталі 2021 року – 93.8% і 68.8% відповідно). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – по 75.0% (у II кварталі 2021 року – по 50.0%) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають обмеженість виробничих ресурсів (значення чинника помітно зросло порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5). Високо оцінено також вплив занадто високих цін на енергоносії, сировину та матеріали.

Підприємства області очікують **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом нижчими темпами (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (вплив чинника посилюється) (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

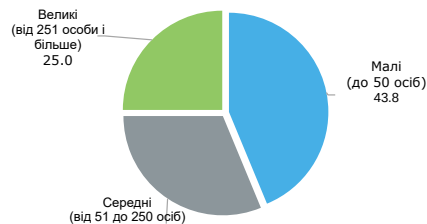
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 25.0% (найвища оцінка серед регіонів) (у II кварталі 2021 року – 13.3%), у цілому по Україні – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** продовжив зменшуватися і оцінюється як **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 57.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей** продовжили зменшуватися і є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у II кварталі 2021 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

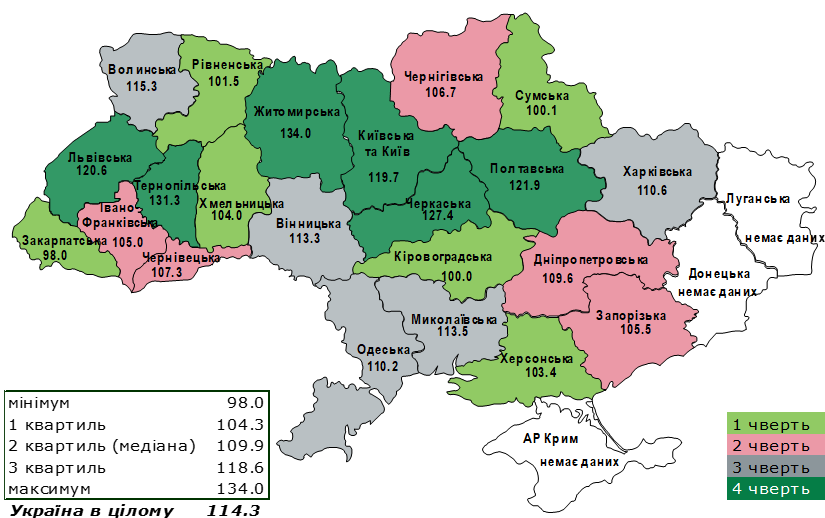

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–27 серпня 2021 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Івано-Франківської області щодо ділової активності (за складовими)

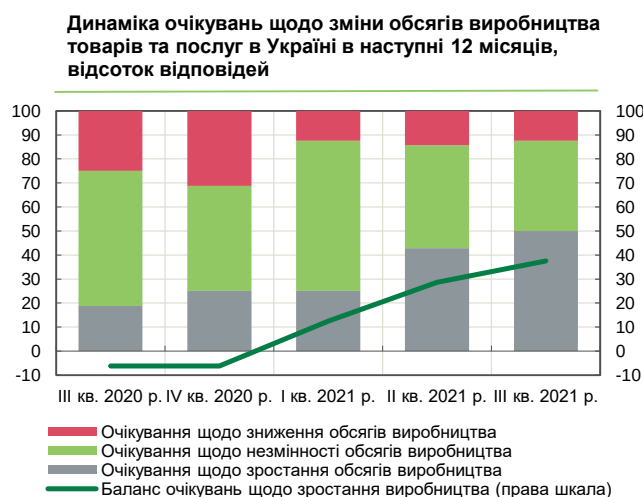
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	13.3	-12.5	20.0	6.7	12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	6.7	7.1	18.8	-18.8	12.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	6.3	12.5	18.8	14.3	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	18.8	33.3	26.7	6.3
кількості працівників	0.0	6.7	0.0	-6.3	-6.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

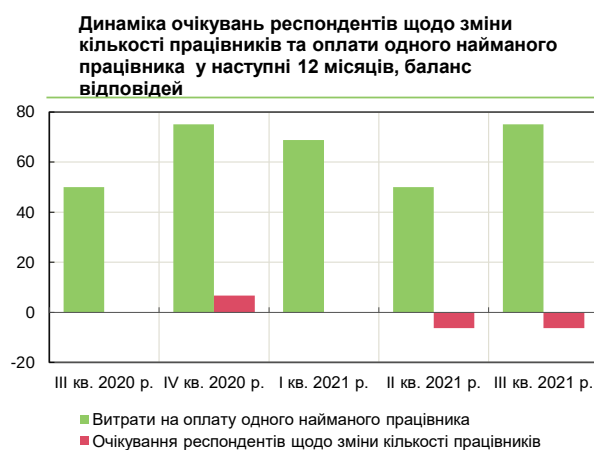
Графік 2

Графік 3

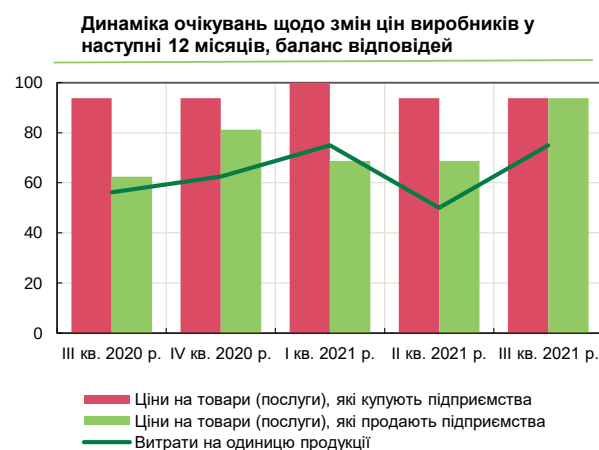
Графік 4

Графік 5

Графік 6

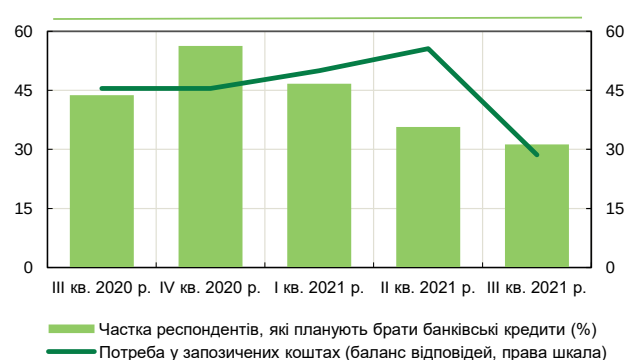
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

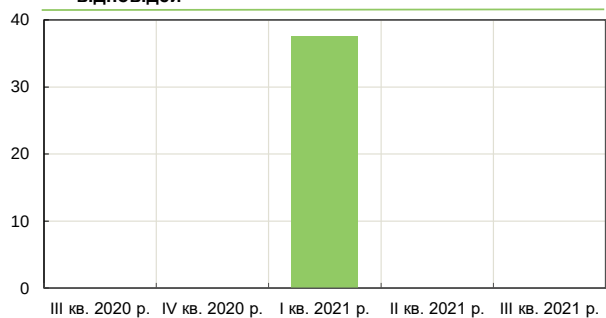
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

